

Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

11. A 12. JÚLA 2012

Plenárne zasadnutie, ktoré sa konalo 11. a 12. júla 2012 svojou prítomnosťou poctil **Andreas D. MAVROYIANNIS**, námestník cyperského ministra pre európske záležitosti, v mene úradujúceho cyperského predsedníctva Rady EÚ. Na tematickej diskusii na tému „Rio+20“ sa zúčastnili **Janez POTOČNIK**, člen Európskej komisie zodpovedný za životné prostredie, **Laurence TUBIANA**, riaditeľka Inštitútu pre udržateľný rozvoj a medzinárodné vzťahy (IDDRI) a **Olivier CONSOLO**, riaditeľ mimovládnej organizácie CONCORD a spravodajca kontaktnej skupiny „Občianska spoločnosť“.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ

- *Posilnenie participatívneho procesu pri vykonávaní stratégie Európa 2020*

Hlavné body:

EHSV vyzýva európske inštitúcie a vlády členských štátov, aby obnovili svoj politický záväzok spolupracovať na stratégii Európa 2020 so všetkými relevantnými partnermi.

EHSV sa zaväzuje nadviazať na spoluprácu s národnými hospodárskymi a sociálnymi radami a podobnými orgánmi a predstaviteľmi organizovanej občianskej spoločnosti tým, že sa stane európskym kontaktným bodom a poskytne im samostatnú platformu.

EHSV sa domnieva, že z dlhodobého hľadiska by Európska únia mala rozvíjať dlhoročnú víziu konečného cieľa, ktorým je zapojenie zainteresovaných strán, a mala by pracovať na jeho postupnom rozvoji.

EHSV sa domnieva, že z krátkodobého hľadiska by niekoľko malých zmien malo významný dosah na pokrok. Členské štáty a Európska komisia by mali najmä naliehavo zvážiť načasovanie procesov a ich jednotlivé kroky s cieľom umožniť skutočné zapojenie a spoločnú zodpovednosť všetkých zainteresovaných strán.

2. HOSPODÁRSKE RIADENIE / FINANČNÉ NÁSTROJE

- *Centrálne depozitáre cenných papierov (CSD)*

Hlavné body:

EHSV víta túto regulačnú iniciatívu. Prijatím nariadenia o centrálnych depozitároch cenných papierov (CSD) doplní Komisia tri piliere nového rámca regulácie finančnej infraštruktúry v EÚ: CSD, EMIR a MiFID/MiFIR.

Významnou zmenou navrhnutou v rámci rozsahu činnosti CSD je zákaz obmedzenej bankovej licencie. To ovplyvní dva veľké medzinárodné centrálne depozitáre cenných papierov, ktoré využívajú svoje bankové kapacity na podporu procesu zúčtovania a úschovy vo veľmi veľkom rozsahu.

Návrh jednotnej požiadavky zúčtovania dva dni po dni uzatvorenia obchodu (T+2) je veľmi dôležitý. V EÚ sa to pravdepodobne dosiahnuť dá, v prípade medzinárodných transakcií sa však bude musieť vyriešiť niekoľko nejasností.

Návrhy si vyžadujú dematerializáciu obchodovateľných cenných papierov. Prechodné obdobie sa končí 1. januára 2020. Členské štáty napriek tomu nedosiahli v tejto oblasti rovnaký pokrok a možno bude potrebný politický kompromis.

- *Čo sa mení pre bankovníctvo v Európe novými finančnými predpismi?*

Hlavné body:

EHSV sa domnieva, že sa treba poučiť zo súčasných hospodárskych a finančných kríz a vnútroštátne, európske a medzinárodné orgány si v záujme účinnejšieho dohľadu musia osvojiť nový prístup a finančné inštitúcie prevziať väčšiu zodpovednosť.

EHSV podporuje opatrenia, ktorých cieľom je posilniť štruktúru kapitálu bánk a ich schopnosť financovať hospodárstvo.

EHSV upozorňuje na ťažkosti, ktoré vyvoláva akumulovanie regulačných opatrení.

Opatrenia zamerané na posilnenie štruktúry kapitálu spočívajú na vyššom a kvalitnejšom vlastnom kapitále, lepšom pokrytí rizika, zavedení pomeru zadlženia a novom prístupe k likvidite.

V tomto kontexte sa zdá, že by bolo vhodné postupne sa vrátiť k oddeleniu obchodných aktivít banky od jej finančných a investičných aktivít.

Nové povinnosti v oblasti vlastného kapitálu by mohli mať negatívne dôsledky pre miestne a družstevné banky, ktoré sú ústretivejšie voči malým a stredným podnikom a mikropodnikom.

Ak budú mať banky ťažkosti s mobilizovaním kapitálu, pre malé a stredné podniky bude ťažšie získať potrebné finančné prostriedky. Je potrebné vyhnúť sa zúženiu úverovej ponuky a zvýšeniu bankových poplatkov. EHSV preto vyzýva Komisiu, Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA) a orgány dohľadu členských štátov, aby zabezpečili, že kapitálové rezervy malých bánk budú prispôbené ekonomickým modelom týchto bánk.

Európa nebude môcť realizovať ciele stratégie Európa 2020, Digitálnej agendy, Európy aktívnej v oblasti výpočtového mračna (Cloud Active Europe), Plánu postupu v energetike do roku 2050 alebo iniciatívy „Small Business Act“ pre Európu, ak sa v dôsledku nových obozretných opatrení zníži podiel finančných prostriedkov určených pre malé a stredné podniky.

EHSV vyzýva Komisiu, aby veľmi pozorne sledovala vývoj v oblasti úverov a bankových poplatkov pre podniky a súkromné osoby.

EHSV žiada európske orgány, aby zintenzívnili svoje úsilie a zabezpečili, aby sa na medzinárodnej úrovni uplatňovali rovnaké opatrenia založené na obozretnosti s cieľom vytvoriť právne predpisy, ktoré by skutočne platili v celosvetovom meradle.

• *Stabilizačné dlhopisy*

Hlavné body:

EHSV sa domnieva, že v snahe vyriešiť krízu a vyhnúť sa dlhej recesii potrebujeme viac Európy, a nie menej Európy.

Vyžaduje si to silné odhodlanie Európskej komisie potvrdiť a uplatňovať metódu Spoločenstva. Z tohto hľadiska je zelená kniha vítaná.

Európa musí spájať solidaritu, zodpovednosť a spoločnú dôveru. To posilní fiškálnu zodpovednosť a integráciu, obnovu dlhodobej solventnosti a v konečnom dôsledku by mohlo uľahčiť uskutočnenie štrukturálnych reforiem a prilákanie investícií.

Pokiaľ ide o rozličné „možnosti emisie stabilizačných dlhopisov“, výbor sa domnieva, že prístup, ktorý zahŕňa „čiastočné nahradenie národnej emisie emisiou stabilizačných dlhopisov so spoločnými a nerozdielnymi garanciami“ je najľahšie uskutočniteľný a všeobecne najprijateľnejší.

EHSV súhlasí s názorom Komisie, že stabilizačné dlhopisy musia mať veľmi vysokú úverovú kvalitu, aby ich investori a členské štáty eurozóny mohli akceptovať. Ako zdôraznil predseda Európskej rady vo svojej správe „Smerom k skutočnej hospodárskej a menovej únii“ z 16. júna 2012, takéto stabilizačné dlhopisy sa samozrejme môžu vydávať len za predpokladu, že existuje pevný rámec pre rozpočtovú disciplínu a konkurencieschopnosť, aby sa zabránilo morálnemu hazardu a podporila zodpovednosť a súlad. Pokrok v oblasti združovania rozhodnutí o rozpočtoch by mali sprevádzať zodpovedajúce opatrenia na združovanie rizík. Výbor súhlasí s tým, že „základné prvky“ tohto procesu

by mali zahŕňať finančné, rozpočtové rámce a rámce pre integrovanú hospodársku politiku. Mal by ich dopĺňať koherentný a zodpovedajúci rámec demokratickej legitímnosti a zodpovednosti na európskej úrovni, a to bez sprísnenia úsporných opatrení. V tejto súvislosti EHSV navrhuje, aby Európska komisia dôsledne preskúmala riziko možného morálneho hazardu a našla vhodné riešenia v tejto štruktúre.

3. VNÚTORNÝ TRH

- ***Kľúčové kroky na ceste k Aktu o jednotnom trhu II***

Hlavné body:

Návrh Aktu o jednotnom trhu II musí prihliadať na zložitú situáciu, v ktorej sa EÚ nachádza v dôsledku neschopnosti niektorých členských štátov vyrovnáť svoj dlh verejných financií, ako aj v dôsledku prevažnej stagnácie HDP a rastúcej nezamestnanosti.

Stratégia Európa 2020 by mala byť všeobecným orientačným bodom pre ďalší rozvoj jednotného trhu.

Pri príprave novej sady návrhov na posilnenie jednotného trhu by sa mali zohľadniť aj názory všetkých zainteresovaných strán, vrátane organizácií občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov.

Opatrenia s cieľom rozvinúť potenciál, ktorý pre podniky, spotrebiteľov, občanov a iné zainteresované strany predstavuje jednotný trh, by sa mali prijať najmä v oblasti služieb, prístupu k financiám, odstránenia administratívnej záťaže pre MSP, elektronického obchodovania, digitálneho jednotného trhu a mobility. Tieto opatrenia by mali byť sprevádzané krokmi zameranými na posilnenie ochrany a dôvery spotrebiteľov na jednej strane, a na strane druhej by mali primerane zohľadňovať sociálne aspekty jednotného trhu tým, že budú podporovať sociálne hospodárstvo a rešpektovať potrebu sociálnej súdržnosti, ako aj práva a záujmy občanov.

4. POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBOLOV / ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- ***Európsky fond pre námorníctvo a rybárstvo***

Hlavné body:

Výbor víta návrh Komisie a súhlasí so stanovenými cieľmi a prioritami. Domnieva sa však, že v rámci prvého cieľa by sa malo špecifikovať, že rybolov a akvakultúra musia byť udržateľné a konkurencieschopné z hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho hľadiska. EHSV sa tiež

nazdáva, že medzi cieľmi Európskeho fondu pre námorníctvo a rybárstvo (EFNR) chýba osobitný odkaz na obchodný a spracovateľský sektor zameraný na produkty rybolovu a akvakultúry.

Výbor súhlasí s cieľom odstrániť prípadnú nadmernú kapacitu flotily. Domnieva sa, že je preto potrebné zachovať podporu na definitívne zastavenie činnosti rybárskych lodí, ak to umožní, aby sa každý segment skutočne prispôbil existujúcim možnostiam rybolovu. EHSV takisto považuje za potrebné zachovať podporu na dočasné zastavenie činnosti flotily.

Výbor považuje za veľmi dôležité poskytovať pomoc na rozvoj vzťahov a vytváranie partnerstiev medzi vedeckými a rybárskymi subjektmi, na podporu ľudského kapitálu a sociálneho dialógu, na stimulovanie diverzifikácie a vytváranie pracovných miest ako aj na zlepšenie bezpečnosti na palube. Okrem toho sa nazdáva, že by sa mali zaviesť opatrenia, ktoré prilákajú do odvetvia rybolovu mladých profesionálov, v snahe zabezpečiť chýbajúcu výmenu generácií, a mala by sa venovať väčšia pozornosť tvorbe a zachovaniu pracovných miest.

EHSV súhlasí s poskytovaním podpory na vykonávanie ochranných opatrení v rámci SRP, obmedzovanie vplyvu rybolovu na morské prostredie, inovácie, ochranu a obnovu morskej biodiverzity, zmiernenie klimatických zmien, lepšie využitie nežiaducich úlovkov a zvýšenie energetickej účinnosti.

- ***Recyklácia lodí***

Hlavné body:

EHSV zdôrazňuje, že Európska únia má v tejto oblasti veľkú zodpovednosť, pretože z veľkej časti je vlastníctvo svetovej flotily v rukách lodiarskych spoločností z členských štátov EÚ. Európska komisia sa už roky znepokojuje nad vývojom v tomto odvetví, okrem iného vzhľadom na rozsiahle obchádzanie pravidiel Bazilejského dohovoru. V ostatných piatich rokoch vypracovala Komisia k tejto problematike zelenú knihu, následne strategický dokument a teraz prichádza s návrhom nariadenia. Navrhovaným nariadením včas nadobudne účinnosť niekoľko požiadaviek Hongkonského dohovoru, a preto sa celosvetovo urýchli jeho vstup do platnosti.

EHSV zastáva názor, že návrh nariadenia o recyklácii lodí je pomerne slabý v porovnaní s predchádzajúcou zelenou knihou a oznámením na rovnakú tému. Tieto dva predchádzajúce dokumenty obsahujú presnú analýzu problémov týkajúcich sa recyklácie lodí v Bangladéši, Indii a Pakistane, a vyjadruje sa v nich presvedčenie, že sa musia prijať prísne opatrenia na nápravu tamjších neprijateľných podmienok. Opatrenia uvedené v návrhu nariadenia však tieto problémy neriešia. ESHV musí skonštatovať, že zjavne chýba politická vôľa vyriešiť tieto problémy.

EHSV je presvedčený, že v návrhu chýba hospodársky nástroj, ktorým by Komisia mohla docieľiť želaný vývoj. V predchádzajúcich dokumentoch sa o takomto nástroji hovorilo. Do zásady „znečisťovateľ platí“ dobre zapadá zriadenie takéhoto fondu. Časť peňazí by sa mohla využiť na zlepšenie pracovných podmienok v juhovýchodnej Ázii školením pracovníkov o bezpečnosti

a ochrane zdravia pri práci, zvyšovaním povedomia o rizikách nezodpovednej demontáže veľkých námorných lodí a zlepšovaním miestnej verejnej infraštruktúry.

EHSV konštatuje, že prostriedky z fondu by sa mohli využiť aj na rozvoj recyklačnej kapacity a vytvorenie odvetvia recyklácie v Európe. Bolo by to v súlade s ambíciou Európskej komisie stať sa udržateľnou „recyklujúcou spoločnosťou“, ktorá by mohla dosahovať značné hospodárske výnosy získavaním cenných materiálov, ktoré by mohli do značnej miery pokrývať dopyt po surovinách, a vytváraním mnohých nových pracovných miest.

- ***Propagačné a informačné opatrenia na podporu poľnohospodárskych výrobkov: stratégia so silnou európskou pridanou hodnotou na propagáciu chutí Európy***

Hlavné body:

EHSV podporuje dva hlavné ciele novej informačnej a propagačnej politiky, ktorými sú: poskytovanie informácií spotrebiteľom a zvyšovanie ich povedomia o trhu EÚ a podpora vývozu na vonkajší trh. Výbor sa domnieva, že je nevyhnutné zvýšiť rozpočet na informačné a propagačné opatrenia a požaduje jasné usmernenia pre žiadateľov, prísny hodnotiaci systém, väčšiu transparentnosť pri výbere programov a zjednodušenie postupov. EHSV preto víta návrh predložiť viacročný finančný program, ktorý bude obsahovať podrobné informácie iba o prvom roku, čo umožní upraviť plány na nadchádzajúce roky.

EHSV poukazuje na to, že je obzvlášť dôležité objasniť úlohu obchodných známk a rovnováhu medzi generickou reklamou a reklamou obchodných známk. Koncepcia pôvodu EÚ by sa mohla prezentovať pomocou všeobecných sloganov, ktoré nebudú ohrozovať právo spotrebiteľa byť riadne informovaný. EHSV odporúča zostaviť jediný zoznam oprávnených výrobkov, ktorý by sa mal rozšíriť o výrobky, na ktoré sa uplatňuje iný systém kvality a ktoré budú tlmočiť odkaz o európskej kvalite. Pokiaľ ide o možnosť rozšíriť škálu príjemcov, prednosť by mali mať odborné organizácie z agropotravinárskeho sektora.

EHSV podporuje návrh na vytvorenie európskej platformy pre výmenu osvedčených postupov medzi odborníkmi pri navrhovaní a implementácii propagačných kampaní pre viaceré krajiny. Súhlasí s tým, aby boli tieto programy uprednostňované a odporúča Komisii, aby zvýšila svoj príspevok najmä v prípade programov pre rozvíjajúce sa trhy.

- ***Úloha žien v poľnohospodárstve a vo vidieckych oblastiach***

Hlavné body:

Vo všetkých politikách EÚ je potrebné analyzovať, sledovať a zhodnocovať potenciál žien, ktoré pracujú a/alebo podnikajú v poľnohospodárskych a vidieckych oblastiach. Rovnosť zaobchádzania, rovnosť príležitostí a opatrení na podporu postavenia žien musia byť zabezpečené v celej legislatíve a v programoch EÚ. Ženám musí byť daná možnosť vyjadriť svoje potreby a skúsenosti, aby sa mohli zapájať do plánov rozvoja sektora na miestnej a regionálnej úrovni. Univerzity a výskumné centrá by mali preskúmať možnosti a potreby žien, poskytnúť vzdelávacie a technologické nástroje na podporu rozvoja podnikov vedených ženami a zlepšiť kvalitu práce a života žien v poľnohospodárstve.

Ženské siete vytvorené pomocou kvalitných IKT umožnia rozvinúť kontakty, podporiť účasť žien, vzťahy medzi nimi a výmenu osvedčených postupov medzi ženami v EÚ a ženami v kandidátskych a tretích krajinách, čo bude prospešné pre medzinárodnú spoluprácu a obchod.

Aby sa mohli ženy organizovať a zapájať, sú potrebné účinné, dostupné a flexibilné služby, ktoré by ich odbremenili od prác spojených so starostlivosťou. Všetky členské štáty EÚ by mali urobiť potrebné kroky k tomu, aby bol na účely zdravotného a sociálneho poistenia právne uznaný štatút vypomáhajúcich rodinných príslušníkov. Na úrovni EÚ by bolo potrebné definovať regulačný rámec pre spoločný nárok na toto poistenie napríklad formou štatútu ženy v poľnohospodárstve a na vidieku. Členské štáty, regióny, miestna správa a sociálni partneri nesú spoločnú zodpovednosť za podporu potenciálu žien žijúcich v poľnohospodárskych a vidieckych oblastiach, opierajúc sa o vhodný právny rámec, ktorý zaručuje zásadu rovnosti a zastúpenia oboch pohlaví v rámci ich vlastných interných štruktúr.

- ***Viacročný plán pre populácie tresky v Baltskom mori***

Hlavné body:

EHSV je veľmi rád, že plán pre populácie tresky v Baltskom mori bol úspešný, a považuje za dôležité, aby sa tento plán predĺžil. EHSV sa domnieva, že navrhované zmeny a doplnenia článkov 4, 5 a 8 a článku 29 ods. 2, 3 a 4 predstavujú prípustné a potrebné technické zmeny v záujme dosiahnutia súladu so ZFEÚ.

EHSV nesúhlasí s tým, aby sa na Komisiu delegovala legislatívna právomoc stanovovať miery úhynu rýb pri rybolove, ako sa navrhuje v článkoch 27 a 29a. EHSV zastáva názor, že v zmysle článku 43 ods. 3 ZFEÚ je prijímanie rozhodnutí v tejto oblasti výsadou Rady. EHSV sa obáva, že ak sa na Komisiu deleguje právomoc meniť cieľovú mieru úhynu rýb pri rybolove, na základe ktorej sa určujú rybolovné kvóty, mohlo by to z krátkodobého hľadiska viesť k prudkej zmene rybolovných kvót, čo by malo negatívny vplyv na rybársky priemysel.

5. VÝSKUM / INOVÁCIA

- ***Európske technologické platformy (ETP) a priemyselné zmeny***

Hlavné body:

Európske technologické platformy už slúžia ako výkonný nástroj a mohli by byť konkrétnym riešením, ako podporiť neustály prenos nových vedeckých poznatkov do reálneho výrobného reťazca, a sú hlavným priestorom pre porovnávanie konkurencieschopnosti európskych odvetví výroby a služieb v celosvetovom kontexte.

EHSV uznáva, že priemyselné odvetvia, v ktorých ETP fungujú, majú zásadné postavenie v hodnotovom reťazci: mnoho inovácií závisí od základných procesov (výroby, spracovateľského priemyslu, lesníctva, robotiky) a materiálov (chemikálie, oceľ atď.).

EHSV žiada, aby sa efektívnejšie uplatňovalo zjednodušenie regulačného rámca Európskej komisie (vrátane účasti na projektoch EÚ), zvýšilo úsilie o zmenšenie roztrieštenosti iniciatív inštitúcií a konkurencie medzi nimi, a aby sa na úrovni inštitúcií lepšie koordinovala politika a do budúcnosti zlepšila viditeľnosť, čím by sa ETP zefektívnili.

Príslušné národné a regionálne platformy sú odrazom štruktúry ETP v členských štátoch. EHSV zdôrazňuje, že by sa mal podporiť a uľahčiť doplňujúci prístup NTP k štrukturálnym fondom na štátnej a regionálnej úrovni, ktoré financujú sofistikovanú špecializáciu.

- ***Družstvá a poľnohospodársko-potravinársky rozvoj***

Hlavné body:

Distribučné kanály zväčšujú vzdialenosť medzi poskytovateľmi a spotrebiteľmi a zároveň narúšajú transparentnosť operácií, čo spôsobuje výrazné rozdiely v rokovacej pozícii jednotlivých subjektov a poškodzuje výrobcov a spotrebiteľov (prvý a posledný článok reťazca). Štrukturálna reforma trhov zameraná na jednoduchšie dosiahnutie udržateľného modelu výroby a spotreby si vyžaduje opätovné vyváženie poľnohospodársko-potravinárskeho hodnotového reťazca tým, že zoskupenia v sektore poľnohospodárstva vo všeobecnosti, a konkrétne družstvá získajú regulačnú a integračnú funkciu.

Musí sa podporovať základné združovanie alebo vytváranie družstiev, počnúc od individuálneho alebo rodinného výrobcu, a to začlenením do štruktúr väčšieho rozmeru – regionálnych sietí a konkurencieschopných zoskupení –, ktoré poľnohospodárom priblížia segmenty distribučných kanálov s vyššou pridanou hodnotou. Takáto družstevná štruktúra umožní maximalizovať výnos a uspokojiť rôznorodosť dopytu, pričom sa skrátia distribučné kanály medzi výrobnými a spotrebnými uzlami. Integrácia družstiev zároveň zaručuje lepšiu výsledovateľnosť v priebehu celého procesu, a to pokiaľ ide o kvalitu, ako aj tvorbu cien, čo zase umožní optimalizáciu zdrojov a väčšiu efektívnosť.

- ***Vysoko výkonná výpočtová technika: postavenie Európy***

Hlavné body:

EHSV zásadne súhlasí s oznámením Komisie a rozhodne podporuje jeho ciele. Výbor podporuje rozvoj európskeho ekosystému vysoko výkonnej výpočtovej techniky (high performance computing, HPC) a výskumnú infraštruktúru PRACE, ktorá bola na tento účel vytvorená.

Okrem zmluvnoprávnej a finančnej stránky výkonných ekosystémov HPC sa s ďalším rozvojom HPC spájajú dve rovnako dôležité úlohy: na jednej strane vývoj technického vybavenia, teda hardvéru pre počítač budúcej generácie tzv. exaflopový počítač, na druhej strane vývoj a šírenie veľmi náročného programového vybavenia, teda softvéru nevyhnutného na jeho používanie. Uvedené dve úlohy by sa mali plniť vyvážené.

EHSV podporuje návrh zdvojnásobiť doteraz dosiahnutú úroveň investícií v EÚ do HPC na približne 1,2 mld. EUR ročne.

V tejto súvislosti je nevyhnutná spolupráca medzi výskumnými ústavmi resp. vysokými školami a priemyslom. Výbor sa domnieva, že veľmi vhodným a už osvedčeným nástrojom by boli verejno-súkromné partnerstvá.

Výbor vyzýva Radu a členské štáty, aby vzhľadom na hospodársku a finančnú krízu v nijakom prípade nezanedbali uvedené opatrenia, ktoré sú potrebné pre HPC.

Výbor sa domnieva, že najdôležitejšou prioritou je, aby bol v Európe a pre Európu dostupný konkurencieschopný systém HPC. Tento cieľ neimplikuje protekcionistickú priemyselnú politiku. Úsilie by sa malo zamerať skôr na to, aby sa v súvislosti s vývojom a použitím HPC aj v Európe zachovali alebo vytvorili potrebné odborné znalosti, príslušné pracovné miesta a príslušné rozhodovacie úrovne.

- ***Obranný priemysel: priemyselné, inovačné a sociálne aspekty***

Hlavné body:

Zatiaľ čo rozpočty na obranu sa v Európskej únii znižujú, v Číne, Indii, Brazílii, Rusku a ďalších krajinách sa výdavky na obranu zvyšujú. EHSV preto vyzýva Radu a Komisiu, aby celkovo vyhodnotili aspekty určujúce postavenie a úlohu EÚ vo svete, na základe čoho by bolo možné presvedčivo aktualizovať európsku zahraničnú, bezpečnostnú a obrannú politiku.

Obranná politika sa formuluje na základe strategických záujmov, pociťovaných hrozieb a politických cieľov jednotlivých krajín, ktoré sa v Európe definujú na národnej úrovni. Zastarané prístupy vedú zjavne k čoraz väčšej roztrieštenosti, vzniku rozdielov, nadmernej kapacity a nedostatočnej

interoperabilite európskeho obranného potenciálu. EHSV vyzýva Radu, aby sa seriózne venovala otázke protiraketového obranného štítu EÚ.

Obranná a bezpečnostná politika by mala zvýšiť sebadôveru EÚ a členských štátov. Mala by vzbudzovať dôveru spoločnosti a širokej verejnosti, dobre vybavených vojakov, podnikov a pracovníkov odvetvia obrany. Občania EÚ majú právo na náležitú ochranu. Čoraz naliehavejšie sú potrebné primerané zbrane, ktoré by Európe zaručili bezpečnú budúcnosť. Preto je súčasná samostatná činnosť jednotlivých členských štátov úplne nedostatočná a vedie k mrhaniu peniazmi daňových poplatníkov.

EHSV zdôrazňuje, že v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky je potrebné definovať strategické záujmy Európy. Do tejto problematiky by mala byť priamo zapojená Európska služba pre vonkajšiu činnosť.

Výbor zároveň zdôrazňuje, že ak si chce Európa udržať prosperujúci bezpečnostný a obranný priemysel pri vytváraní kritického množstva z hľadiska efektívnosti a rentability, je potrebná radikálna zmena zmýšľania a politiky.

Okrem činnosti Európskej obrannej agentúry (EDA) a obranného balíka z roku 2007 EHSV požaduje vhodne koncipovanú európsku priemyselnú politiku pre odvetvie obrany s jeho osobitými charakteristikami, ako sú vládne požiadavky a verejné financovanie. V rámci stratégie Európa 2020 musia byť základom tejto priemyselnej politiky spoločné právomoci jednotlivých štátov a EÚ.

Politiky a finančné prostriedky EÚ by mali prepojiť úroveň EÚ s národnými investíciami, čo by viedlo k zníženiu roztrieštenosti a duplicity verejných výdavkov, zvýšeniu kvality a interoperability.

Rada a zainteresované strany by mali bezodkladne vypracovať a čo najskôr spustiť programy, ktoré by európskemu priemyslu pomohli riešiť problém nežiaducej závislosti od zahraničia. Nevyhnutné sú technológie umožňujúce „dvojaké použitie“. Program EÚ pre výskum a vývoj by mal zohrávať podpornú úlohu. Mal by zabezpečiť účinnú cezhraničnú výskumno-vývojovú spoluprácu.

Medzi Komisiou, EDA a ďalšími zainteresovanými stranami na úrovni EÚ je potrebná užšia koordinácia. Nový záväzok predsedu Barrosa, podpredsedu Tajaniho, člena Komisie Barniera, ako aj zriadenie pracovnej skupiny pre obranu prichádzajú v pravý čas. EHSV tiež víta uznesenie Európskeho parlamentu z decembra 2011 zamerané na budúcnosť európskej obrany a široké spektrum súvisiacich otázok.

- ***Reštrukturalizácia a pripravenosť na zmenu***

Hlavné body:

Výzvy, ktorým EÚ v súčasnosti čelí sú rôznorodé: vznik nových trhov a zavádzanie nových technológií, posun smerom k udržateľnejšej spotrebe a výrobe, starnutie pracovnej sily, zmeny na trhoch práce a pretrvávajúca hospodárska a finančná kríza. Podniky a zamestnanci by mali tieto zmeny

predvídať. Výbor zdôrazňuje, že podniky – najmä MSP – sú hlavnými aktérmi procesov reštrukturalizácie.

Mali by byť podniknuté konkrétne a účinné kroky. Do tohto procesu by mali byť zapojení sociálni partneri, organizovaná občianska spoločnosť, spotrebiteľia, zodpovední činitelia na danom území, ako aj siete znalostí a zručností. Štrukturálne opatrenia a opatrenia politiky súdržnosti EÚ ako aj v oblasti inovácie a výskumu by mali byť zamerané na proaktívnu podporu systémov predvídania a sprevádzania reštrukturalizácie. Kľúčovými nástrojmi sú programy EÚ v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania. Investície a priemyselná politika by mali podporovať prechod na európske hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidov uhlíka. Štátna pomoc sa musí zakladať na podmienkach zaručujúcich slobodnú a spravodlivú hospodársku súťaž. Mala by sa posilniť politika podpory rozvoja participatívneho výhľadového plánovania. Okrem toho by sa mala vyvíjať aktívna politika v oblasti starnutia.

- ***Európsky program monitorovania Zeme (GMES)***

Hlavné body:

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) opätovne zdôrazňuje, že odhodlane podporuje európsku vesmírnu politiku a s tým spojené veľké európske projekty Galileo a GMES (Globálne monitorovanie pre životné prostredie a bezpečnosť), ktoré majú podľa neho strategický význam pre európsky hospodársky a vedecký rozvoj. EHSV sa vyjadruje rozhodne proti návrhu Komisie presunúť prostriedky potrebné na rozvoj a dokončenie programu GMES mimo finančného rámca EÚ, do fondu *ad hoc*.

EHSV konštatuje, že program, ktorý vstupuje do svojej prevádzkovej fázy by mal mať nutne zabezpečené ďalšie pokračovanie, inak môže dôjsť k jeho zlyhaniu. Celkový návrh inovácie mechanizmov financovania, správy a riadenia, ktoré sa líšia od obvyklých a zabehnutých mechanizmov v EÚ, sa zdá byť nevhodne načasovaný, neodôvodnený a veľmi riskantný. EHSV žiada, aby bolo financovanie programu začlenené späť do viacročného finančného rámca 2014 – 2020.

Pokiaľ ide o riadenie, prekvapuje, že v tomto komplexnom systéme má Európska vesmírna agentúra (ESA) zohrávať len okrajovú úlohu, a to napriek tomu, že až doteraz koncipovala, spravovala a prevádzkovala veľkú časť európskych satelitných štruktúr.

Oznámenie týkajúce sa vykonávacích prvkov návrhu medzivládnej dohody o činnosti GMES, ktoré bolo zverejnené v priebehu diskusie o tomto stanovisku, nijako neovplyvňuje závery výboru ale ich práve naopak ešte posilňuje.

6. SPOTREBITELIA

- *Ceny liekov na humánne použitie*

Hlavné body:

EHSV:

Konštatuje, že zdĺhavé postupy stanovovania cien a úhrad prispievajú k oddialeniu uvedenia inovatívnych liekov na trh, čo môže mať dosah na pacientov;

Zdôrazňuje, že smernica sa nemôže vzťahovať len na verejné zdravotné poisťovne, ale sa musí týkať celého trhu, vrátane súkromných zdravotných poisťovní, aby sa zaručila spravodlivá hospodárska súťaž a vytvoril jednotný trh;

Zdôrazňuje, že na kontrolu a presadzovanie dodržiavania lehôt pre prijímanie rozhodnutí o stanovovaní cien liekov a úhradách sú potrebné účinné mechanizmy v členských štátoch;

V súvislosti s kratšími lehotami upozorňuje, že hlavnou prioritou musí byť bezpečnosť pacientov;

Navrhuje, aby mal výbor pre transparentnosť, ktorý už bol vytvorený predchádzajúcou smernicou, širšie zastúpenie;

Sa domnieva, že organizácie pacientov a spotrebiteľov by mali mať právo požadovať začatie procesu začleňovania liekov do systémov zdravotného poistenia;

Konštatuje, že úloha a vplyv zdravotných poisťovní rastie, a preto navrhuje, aby členské štáty pravidelne vykonávali prieskum ich činnosti;

Žiada, aby členské štáty pravidelne preskúmavali ceny liekov, ktoré spôsobujú neúmerne vysoké náklady systémom zdravotného poistenia a pacientom;

Nalieha na to, aby rozhodnutia o zvýšení, zmrazení cien či rozhodnutia o schválení boli založené na transparentných a objektívnych kritériách;

Nesúhlasí s článkom 14 návrhu o nenarušovaní práv duševného vlastníctva a zdôrazňuje, že sa musí nájsť rovnováha medzi udeľovaním úhrad výrobcem liekov a oprávnenými záujmami tretích strán uplatniť si svoje práva duševného vlastníctva;

Vyzýva Európsku komisiu, aby prijala osobitné pravidlá týkajúce sa životne dôležitých, nákladných liekov pre rozvojové krajiny a krajiny s rýchlo sa rozvíjajúcim hospodárstvom.

7. SOCIÁLNE VECI

- *Solidarita v oblasti azylu*

Hlavné body:

Výbor víta iniciatívu Európskej komisie a domnieva sa, že je potrebné, aby sa európska azylová politika opätovne preskúmala a upravila.

Výbor sa domnieva, že zásada solidarity musí naďalej zostať základným pilierom tejto politiky, hoci v dôsledku počtu a veľkosti členských krajín, ako aj ich odlišného vystavenia tokom utečencov vznikajú rozdielne situácie v oblasti azylovej politiky. Je potrebné vyvinúť značné úsilie a zabezpečiť, aby verejná mienka, vnútroštátne, regionálne a miestne správy a politickí predstavitelia spoločne podporili hodnoty vytvárajúce azylovú politiku, ktorými sú dodržiavanie základných práv osôb, pomoc poskytovaná osobám nachádzajúcim sa v kritickej situácii, solidarita a dôvera medzi členskými štátmi.

Výbor sa domnieva, že prístup založený na stimuloch by mohol odblokovať azylovú politiku, ak sa správne určia a náležite podporia najvhodnejšie stimuly vrátane finančného hľadiska.

Pokiaľ ide o praktickú spoluprácu, výbor povzbudzuje Európsky podporný úrad pre azyl (EASO – *European Asylum Support Office*), aby rýchlejšie rozvíjal svoju operačnú kapacitu. Posilnenie kapacity EASO, ktoré je s úrno a naliehavo potrebné, sa musí zosúladiť s plánovaním a zavedením Fondu pre migráciu a azyl.

Výbor takisto žiada, aby sa zlepšili opatrenia prijímané na integráciu utečencov. Je jasné, že európsky azylový systém, ktorý si želáme vytvoriť, je účinný, pokiaľ ide o rýchle a správne udelenie štatútu utečenca, mohol by však zlyhať v oblasti integrácie.

Výbor pripomína, že zásada solidarity sa neuplatňuje len medzi štátmi, ale ide o všeobecnú zásadu, ktorou sa riadi ľudská interakcia medzi osobami a skupinami. Je potrebné pestovať a povzbudzovať ducha ľudskej solidarity, ktorý musí stáť nad racionálnymi argumentmi a tlakmi migračných a azylových politik, keďže je integrálnou súčasťou hodnôt, na ktorých sa zakladá Európska únia.

- *Ženy – podnikateľky*

Hlavné body:

V tomto stanovisku sú predstreté nasledujúce štyri hlavné konkrétne návrhy politických opatrení na propagáciu a rozvoj podnikania žien s cieľom podporiť trvalo udržateľný rast v Európe:

- Vytvoriť v rámci Európskej komisie a príslušných ministerstiev na úrovni členských štátov úrad pre európske ženy vlastníace podniky (podľa možnosti nie v rámci ministerstiev, ktoré sa zaoberajú rovnoprávnosťou mužov a žien, aby sa jasne rozlíšilo medzi zodpovednosťou za hospodárske aktivity a zodpovednosťou v oblasti rovnosti mužov a žien), bez toho, aby sa vytvárali nové štruktúry.
- Vymenovať v rámci Európskej komisie a ministerstiev pre podnikanie jednotlivých členských štátov riaditeľa/vyslanca či zástupcu na vysokej úrovni pre podniky riadené ženami, ktorého úlohou by bolo na úrovni všetkých ministerstiev zvyšovať informovanosť o hospodárskom prospechu, ktorý prináša väčšie podnecovanie žien, aby zakladali a rozvíjali podniky.
- Zberať údaje a vypracúvať každoročnú aktualizáciu politiky a výskumu týkajúceho sa podnikania žien v celej Európe.
- Dôsledne vyžadovať uplatňovanie aktuálnych právnych predpisov týkajúcich sa rovnosti mužov a žien. To by malo zahŕňať aj zameranie sa na to, aby sa pridelovanie zdrojov a fondov analyzovalo aj z hľadiska pohlavia.

Okrem týchto konkrétnych návrhov výbor navrhuje vytvoriť prostredie, ktoré bude skutočne podporovať ženy – podnikateľky, a to na základe týchto opatrení:

- začleniť mužov do diskusie a komunikácie,
- odstrániť stereotypy podľa pohlavia, najmä v oblasti vzdelávania a profesijnej dráhy,
- podporiť vysokoškolské vzdelávanie, ktoré môže viesť k tomu, že ženy budú zakladať nové podniky,
- zabezpečiť spravodlivý prístup k financovaniu a zdrojom za rovnakých podmienok, a
- zlepšiť sociálne zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb.

- ***Program Spravodlivosť***

Hlavné body:

EHSV víta cieľ zjednodušiť a zracionalizovať súčasný návrh nariadenia a podporuje rozhodnutie Komisie zlúčiť programy Civilná justícia a Trestná justícia, čo je odôvodnené podobnosťou ich cieľov, aktérov a typov činností, ktoré sa majú financovať.

Avšak EHSV sa naďalej zamýšľa nad tým, či je vhodné k prvým dvom osobitným cieľom (justičná spolupráca v občianskych a trestných veciach a uľahčenie prístupu k spravodlivosti) pripojiť tretí cieľ týkajúci sa prevencie a zníženia dopytu po drogách a ich ponuky.

EHSV súhlasí so snahou Komisie ponechať maximálnu pružnosť v riadení zdrojov tohto programu, aby sa mohol čo najlepšie prispôbiť potrebám občianskej spoločnosti, ponechať čo možno najväčšiu

slobodu potenciálnym kandidátom, podporovať kreatívne projekty a zohľadňovať budúce politické usmernenia.

EHSV zdôrazňuje, že je dôležité, aby všetci občania, ktorí majú o to záujem, boli jasne a zrozumiteľne oboznámení s podmienkami prístupu k financovaniu, a to vo všetkých jazykoch Únie.

Vzhľadom na výšku finančných prostriedkov vyčlenených na program, ktorá je z dôvodu povahy týchto prostriedkov obmedzená, i keď stúpa, čo EHSV teší, výbor zdôrazňuje, že je dôležité prísnejšie zamerať granty na projekty, ktorých európska pridaná hodnota bola jasne preukázaná.

EHSV upozorňuje, že je potrebné lepšie vybrať priority z činností, ktoré je možné financovať a konkrétne sa domnieva, že treba klásť jasnejší dôraz na elektronickú justíciu.

EHSV víta nové smerovanie, ktoré je v tomto návrhu badateľné, a to úsilie zapojiť všetkých justičných pracovníkov, a najmä advokátov, do činností európskej odbornej justičnej prípravy a do sietí cezhraničnej justičnej spolupráce.

• *Fond pre azyl a migráciu / Fond pre vnútornú bezpečnosť*

Hlavné body:

Návrhy rozpočtu pre oblasť vnútorných záležitostí, ktoré predložila Európska komisia na roky 2014 – 2020, majú zásadný význam pre budovanie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a tiež otvorenejšej, bezpečnejšej a solidárnejšej Európy. EHSV podporuje zvýšenie významu Fondu pre azyl a migráciu a Fondu pre vnútornú bezpečnosť v rámci rozpočtu.

Je prvoradé, aby všetky financované opatrenia vychádzali z politických usmernení, aby predstavovali európsku pridanú hodnotu a prispievali k dosahovaniu politických cieľov EÚ.

EHSV víta úsilie Európskej komisie zjednodušiť finančné nástroje.

EHSV súhlasí s tým, aby sa národné programy opierali o zásadu partnerstva, no domnieva sa, že je potrebné zlepšiť systémy zapojenia všetkých subjektov: národných, regionálnych a miestnych orgánov a organizácií občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov.

Výbor navrhuje, aby sa zvýšil objem finančných prostriedkov určených na „opatrenia Únie“, pretože predstavujú veľkú európsku pridanú hodnotu. Na tieto opatrenia treba vyčleniť 20 % fondu.

V rámci všetkých opatrení, ktoré sú financované z Fondu pre azyl a migráciu a Fondu pre vnútornú bezpečnosť, treba plne zaručiť ochranu ľudských práv a rešpektovanie Charty základných práv.

- **„Európa pre občanov“**

Hlavné body:

EHSV podporuje pokračovanie programu „Európa pre občanov“, ako aj jeho základné charakteristiky: podnecovanie a podporu aktívnej účasti európskych občanov na politickom a verejnom živote.

Inštitúcie EÚ čelia vážnym problémom v súvislosti s legitimitou. Slabá dôvera občanov, apatia a neúčast' na rozhodovacom procese výrazne ohrozujú európsky ideál EÚ. Navrhované finančné krytie programu určené na realizáciu požadovaných prác je nepostačujúce, a je potrebné urobiť všetko preto, aby sa dosiahlo navýšenie objemu tohto financovania.

Program „Európa pre občanov“ musí zodpovedať demokratickým normám zakotveným v Lisabonskej zmluve a podporovať ich účinnejšie uplatňovanie v Európe, najmä pokiaľ ide o stanovené mechanizmy účasti a transparentnosti.

Oblasť venovaná historickej pamäti musí podporovať spoločnú identitu a hodnoty. EHSV teší význam úlohy, ktorú zohrala spoločnosť v zjednocovaní dlho rozdelenej Európy.

EHSV preto okrem uvedených návrhov predkladá aj tieto návrhy:

- je potrebné dať prioritu dotáciám, ktoré podporujú štrukturálne zmeny, účasť a využitie inštitucionálnej pamäte a dbať o to, aby v programe nenastala diskontinuita medzi súčasným a budúcim rozpočtovým obdobím.
- Je potrebné počítať tiež s možnosťou subvencií pre účasť na európskom rozhodovacom procese na národnej úrovni,
- je potrebné zapojiť do riadiacej skupiny programu zástupcov EHSV, Výboru regiónov a partnerov štruktúrovaného dialógu a zjednodušiť riadenia projektov,
- je potrebné uznať dobrovoľnícku prácu ako spolufinancovanie. Malo by sa pristúpiť k silnejšiemu finančnému zapojeniu v krajinách a regiónoch, v ktorých sú zdroje zamerané na plnenie cieľov programu obmedzené alebo nedostupné, alebo v ktorých ukazovatele svedčia o nízkej účasti. EHSV kategoricky odmieta a odporúča odteraz vypustiť poznámku, že účasť malých a stredných organizácií na programe predstavuje riziko pre jeho riadenie. EHSV poukazuje na to, že tieto zoskupenia sú osobitne vhodné na zapájanie občanov.

- ***Príjmy z trestnej činnosti***

Hlavné body:

EHSV podporuje uvedenú iniciatívu Európskej komisie, ktorej cieľom je posilniť súčasný európsky legislatívny rámec v oblasti zmrazovania a konfiškácie príjmov z trestnej činnosti.

Organizovaná kriminalita rastie a stáva sa komplexnejšou najmä vzhľadom na svoj cezhraničný charakter a značné prostriedky, ktorými disponuje. Ide o bezpečnosť občanov Európskej únie a tento cieľ v plnej miere odôvodňuje prijatie opatrení na úrovni EÚ.

EHSV by chcel však spresniť, že navrhovanie a uskutočňovanie uvedených opatrení musí byť plne v súlade s tradíciami a postupmi členských štátov v tejto oblasti.

EHSV zdôrazňuje potrebu globálneho, operatívneho a integrovaného prístupu v tejto oblasti.

EHSV sa domnieva, že okrem nevyhnutnej koordinácie a systematickej výmeny informácií medzi úradmi členských štátov pre vyhľadávanie majetku je nevyhnutné z dlhodobého hľadiska uvažovať o centralizácii na úrovni EÚ v danej oblasti, a to prostredníctvom novej špecifickej štruktúry alebo priamo prostredníctvom Eurojustu.

Ak majú byť opatrenia v oblasti zmrazovania a konfiškácie príjmov z trestnej činnosti účinné, je potrebné dohliadať na to, aby sa skonfiškovaný majetok opätovne využíval prioritne na sociálne účely.

Na záver EHSV poukazuje na to, že žiadne porušenie základných práv, najmä právo na obhajobu zaručené v Charte základných práv Európskej únie, nebude môcť byť odôvodnené tým, že od toho závisí účinnosť boja proti organizovanej trestnej činnosti.

- **„Príležitosti pre mladých“**

Hlavné body:

EHSV zdôrazňuje užitočnosť iniciatívy Komisie „Príležitosti pre mladých“ a je pripravený zapojiť sa do zavádzania iniciatívy do praxe prostredníctvom spolupráce so sociálnymi partnermi a organizáciami občianskej spoločnosti, ako aj prostredníctvom spoločných opatrení zainteresovaných strán na jej podporu.

Politika úsporných opatrení (*austerity policy*) a skutočnosť, že neexistuje jasná a všeobecne uznávaná politika rastu, môžu ovplyvniť úspech iniciatívy „Príležitosti pre mladých“, preto je nevyhnutné vytvoriť primerané hospodárske a finančné prostredie.

Vzhľadom na rôzne postavenie mladých mužov a žien EHSV zdôrazňuje význam vhodného vzdelávania, odbornej prípravy a profesijného poradenstva.

EHSV považuje za správne podporovať prvé pracovné skúsenosti a zvyšovanie kvalifikácie na pracovisku, a súhlasí s názorom, že kvalitná odborná prax a stáže, ako aj programy dobrovoľníckej práce, sú dôležitým nástrojom, ako môžu mladí ľudia získať zručnosti a pracovné skúsenosti.

Prvé pracovné miesto sa musí spájať so zárukou minimálnych pracovných noriem.

Iniciatívu „ochrana mládeže“ je nevyhnutné podporiť aktívnou politikou zameranou na trh práce, v snahe obmedziť rozdiely medzi systémom vzdelávania a odbornej prípravy a trhom práce.

EHSV navrhuje, s cieľom čeliť zhoršujúcej sa situácii mladých ľudí na trhu práce:

- stanoviť ambiciózne ciele EÚ týkajúce sa zamestnanosti mladých ľudí,
- dôsledne uplatňovať „ochranu mládeže“ vo všetkých členských štátoch EÚ,
- zvýšiť finančné prostriedky EÚ a uľahčiť prístup k prostriedkom v krajinách, kde je nezamestnanosť mladých ľudí obzvlášť vysoká,
- vyčleniť v novom rozpočte EÚ primerané prostriedky na boj proti nezamestnanosti mladých ľudí,
- zabezpečiť mladým ľuďom lepší prístup k dávkam v nezamestnanosti,
- bojovať proti nejistej práci a neregulovaným formám v oblasti odbornej prípravy a pracovných stáží,
- presadzovať ako model pre EÚ duálny systém výučby v odbornej príprave.

Prioritou musí byť i naďalej vytváranie nových pracovných miest vysokej kvality.

• *Biela kniha o dôchodkoch*

Hlavné body:

Verejné dôchodkové systémy sú jednou z najdôležitejších zložiek základného sociálneho zabezpečenia. Výbor vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia sa vo svojej bielej knihe nehľadá riešenia, ako posilniť verejné dôchodky.

Dôchodkové systémy nefungujú oddelene od národných hospodárskych systémov. Výbor preto vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že ich dôchodková politika bude úzko spätá s politikou týkajúcou sa trhu práce, sociálneho zabezpečenia, fiškálnej a makroekonomickej politiky.

Väčšina členských štátov zamerala svoje opatrenia na znižovanie výdavkov zvyšovaním zákonného veku odchodu do dôchodku a prechodom na systém indexácie dôchodkov založený na zvyšovaní cien. Výbor sa domnieva, že tento prístup by dlhodobo mohol byť zo sociálneho hľadiska povážlivý.

Výbor zastáva názor, že členské štáty by mali zvýšiť príjmy, z ktorých sú financované ich dôchodkové systémy, a to rozšírením zamestnanosti, zlepšovaním mechanizmu vyberania príspevkov a postupovaním proti nelegálnej práci a daňovým únikom.

Výbor odporúča, aby do budúcich právnych predpisov boli zahrnuté normy pre minimálne dôchodky alebo mechanizmy na zabezpečenie dôchodkového príjmu, aby bol zabezpečený príjem nad hranicou chudoby.

S cieľom priblížiť vek skutočného odchodu do dôchodku zákonom stanovenému dôchodkovému veku výbor odporúča tieto opatrenia: prispôsobiť pracoviská schopnostiam a zdravotnému stavu starších pracovníkov pri zohľadnení náročnosti určitých profesií, zlepšiť prístup k odbornej príprave, zaručiť prevenciu invalidity, zosúladiť pracovný a rodinný život a odstrániť právne alebo iné prekážky, ktoré stoja v ceste dlhšiemu pracovnému životu.

Výbor je presvedčený, že by sa mal zlepšiť právny rámec pre doplnkové dôchodkové systémy, pretože budú zohrávať svoju úlohu, pokiaľ ide o budúcu primeranosť a udržateľnosť dôchodkových systémov.

Keďže sa dôchodkové systémy od systémov životného poistenia veľmi odlišujú, výbor nepodporuje uvedený cieľ revízie smernice o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia, ktorej cieľom je „zachovanie rovnakých podmienok v rámci smernice o solventnosti II“.

Výbor vyzýva členské štáty, aby hľadali riešenia na preklopenie rozdielov v nárokoch na starobný dôchodok medzi mužmi a ženami spôsobené predpismi a praxou na trhu práce.

Výbor vyzýva Komisiu, aby ďalej sledovala svoj zámer využiť časť ESF v programovom období 2014 – 2020 na podporu projektov zameraných na podporovanie dlhšieho pracovného života.

8. DOPRAVA

• *Revízia usmernení pre letectvo a letiská*

Hlavné body:

EHSV súhlasí s názorom hlavných zainteresovaných strán, že revízia súčasných usmernení pre letectvo je absolútne nevyhnutná a v záujme vytvorenia náležitých rovnakých podmienok ju treba vykonať bezodkladne. Rozvoj regionálnych letísk je dôležitý pre hospodársky rast a územnú súdržnosť a vyžaduje si jasné pravidlá upravujúce štátnu pomoc.

EHSV zastáva názor, že je potrebné vypracovať štúdiu, ktorá by ukázala aktuálny stav v oblasti štátnej pomoci a podobných praktík, pokiaľ ide o implementáciu usmernení pre letectvo. Štúdia by (popri analýze súčasných praktík v tejto oblasti) mala priniesť tiež informácie o výške a type poskytnutej pomoci, jej vplyve na reálny hospodársky rozvoj a jej kvantitatívnom a kvalitatívnom vplyve na zamestnanosť.

EHSV považuje za potrebné, aby existoval štandardizovaný právny rámec EÚ pre celý sektor letectva, ktorý by bránil nekontrolovaným praktikám poskytovania dotácií a zabezpečil rovnaké podmienky pre všetkých účastníkov trhu aj na miestnej úrovni; súhlasí so všeobecnou zásadou, že súkromné investície nemožno považovať za štátnu pomoc – zároveň však verejný prevádzkovateľ môže konať v pozícii súkromného investora, ak sú takéto investície opodstatnené z komerčného hľadiska. EHSV odporúča, aby štátna pomoc na investície do infraštruktúry letísk a pomoc na začatie činnosti pre letecké spoločnosti bola možná len v presne vymedzených prípadoch a bola obmedzená z hľadiska jej trvania a intenzity; súhlasí s tým, že je potrebné, aby sa zverejňovali úplné informácie o pomoci dostupnej pre letiská a prepravcov a podmienkach jej vyplatenia; požaduje ďalšie podnecovanie sociálneho dialógu a zamedzenie sociálnemu dumpingu v sektore; zdôrazňuje dôležitosť riadnej implementácie usmernení, pričom mimoriadny význam má ich presadzovanie a požaduje dlhodobú politiku, pokiaľ

ide o rozvoj regionálnych letísk. Usmernenia pre letectvo možno úspešne presadzovať len vtedy, ak sa dohodnú jednoznačné politické priority rozvoja regionálnych letísk.

- ***Biela kniha o doprave: Zapojenie a angažovanosť občianskej spoločnosti***

Hlavné body:

EHSV by mal podnietiť zriadenie rámca na otvorenú a transparentnú výmenu názorov na uplatňovanie bielej knihy medzi občianskou spoločnosťou, Komisiou a ďalšími relevantnými aktérmi, ako sú napríklad vnútroštátne orgány na rôznych úrovniach. Môže sa tak zlepšiť jej prijatie a pochopenie v občianskej spoločnosti a tvorcovia politiky a osoby zodpovedné za vykonávanie môžu získať užitočnú spätnú väzbu.

Dialóg musí zaistiť obojsmernú komunikáciu, mal byť viacúrovňový a zahŕňať celoštátne, regionálne a miestne úrovne občianskej spoločnosti a správy. Občianska spoločnosť sa musí chápať v širšom význame ako spoločnosť, ktorá zahŕňa podniky, zamestnávateľov, zamestnancov, používateľov, mimovládne organizácie a akademickú obec, ale neobmedzuje sa iba na ne. Tento dialóg by mal byť založený na prevažne internetovej komunikácii. To by malo zahŕňať vytvorenie osobitnej internetovej stránky. Malo by sa zväziť využitie sociálnych médií, ako sú Facebook a Twitter.

Dôležitým prvkom dialógu je zapojenie mladých ľudí, aby sa vzbudil záujem o ciele dopravnej politiky EÚ a zabezpečila ich akceptácia.

Otázky a problémy prednesené v priebehu dialógu by mohli viesť k uzneseniam výboru EHSV z vlastnej iniciatívy a ovplyvniť jeho názory týkajúce sa súvisiacich tém.

Pokiaľ ide o zapojenie regionálnych a miestnych orgánov do dialógu, mali by sa naviazať styky s Výborom regiónov (VR) s cieľom nájsť dohodu, ako ho zapojiť do dialógu a jeho vedenia s prihliadnutím na príslušné úlohy EHSV a VR.

Dialóg v EHSV by mal riadiť riadiaci výbor z odbornej sekcie TEN výboru EHSV s podporou sekretariátu TEN v stálej spolupráci s VR a Komisiou.

- ***Dohovor o pracovných normách v námornej doprave / zodpovednosti vlajkového štátu a prístavného štátu***

Hlavné body:

EHSV víta návrhy zamerané na zabezpečenie účinnej implementácie Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o pracovných normách v námornej doprave z roku 2006 (dohovor MLC) členskými štátmi EÚ.

Bude potrebné zefektívniť postupy zamerané na kontrolu a zabezpečenie dodržiavania smernice 2009/16/ES a dohovoru MLC tým, že sa rozšíria vykonávacie právomoci udelené Európskej komisii.

Úradníci štátnej prístavnej kontroly by mali brať na vedomie rozhodnutia vlajkového štátu o rovnocenných ustanoveniach a sankciách za odchýlky a výnimky v oblasti ubytovania námorníkov. V prípade malých lodí pôsobiacich na domácich trasách je však nevyhnutná istá flexibilita.

Sťažnosti súvisiace s dohovorom MLC, ktoré nemožno vyriešiť na palube, by sa mali v druhom štádiu postúpiť pobrežnému úradu na podniknutie príslušných krokov.

Budúce právne predpisy EÚ týkajúce sa presadzovania podmienok platných pre „štáty poskytujúce pracovnú silu“ v tretích krajinách musia zodpovedať zmyslu a podmienkam dohovoru MLC.

Pokiaľ ide o definíciu pojmu „námorník“, členské štáty by pri vykonávaní a presadzovaní dohovoru MLC mali uznávať výklad Medzinárodnej organizácie práce a súvisiace usmernenia a že by sa mala rešpektovať výsada vlajkového štátu prijímať rozhodnutia v tejto oblasti.

Keďže navrhovaná smernica o zodpovednostiach vlajkového štátu nie je dostatočne presná, EHSV predpokladá, že členské štáty tak budú mať možnosť delegovať na uznané organizácie úlohy súvisiace s vykonaním inšpekcie alebo vydávaním osvedčení.

- ***Zjednodušenie prevozu motorových vozidiel už zaevidovaných v inom členskom štáte v rámci jednotného trhu***

Hlavné body:

EHSV súhlasí s cieľmi Komisie a podporuje myšlienku stanoviť harmonizované pravidlá evidencie motorových vozidiel už evidovaných v inom členskom štáte. EHSV však vyjadruje sklamanie na tým, že nebolo možné zaviesť jednotnú evidenciu EÚ, čo by bolo lepšie riešenie z hľadiska transparentnosti a vysledovateľnosti.

Podľa EHSV je hlavným prínosom skutočnosť, že nariadením sa od bežných občanov nevyžaduje, aby si získavali údaje. Domnieva sa, že z dlhodobého hľadiska nemá zmysel zachovávať dočasnú evidenciu a evidenciu na podnikateľské účely.

9. VONKAJŠIE VZŤAHY

- *Vzťahy medzi EÚ a Moldavskom: úloha organizovanej občianskej spoločnosti“*

Hlavné body:

EHSV víta významný pokrok vo vzťahoch medzi EÚ a Moldavskom a zdôrazňuje, že je potrebné pokračovať aj naďalej v úsilí zameranom na dosiahnutie prehĺbenej a komplexnej dohody o voľnom obchode (DCFTA) a obnovu územnej celistvosti Moldavska. Výbor sa zasadzuje za uzatvorenie vyváženej dohody DCFTA a za to, aby organizácie občianskej spoločnosti boli zapojené do všetkých fáz tohto procesu.

Výbor osobitne žiada, aby bolo zabezpečené dobré zapojenie moldavských organizácií do verejných konzultácií, ktoré organizuje Komisia a do verejných konzultácií a rozhovorov občianskej spoločnosti v rámci hodnotenia vplyvu z hľadiska udržateľného rozvoja, a aby bola občianska spoločnosť pravidelne informovaná o obsahu rokovaní. Výbor odporúča vytvoriť spoločný výbor na monitorovanie obchodnej dohody a s pomocou výboru zapojiť občiansku spoločnosť do monitorovania budúcej DCFTA.

Výbor zdôrazňuje, že je potrebné rozvíjať sociálny dialóg v súlade s dohovormi MOP a Sociálnou chartou Rady Európy, a najmä prijať protokol o kolektívnej sťažnosti. Pozitívne by mohla celý proces ovplyvniť účasť moldavských sociálnych partnerov vo fóre Východného partnerstva a zaradenie týchto otázok do programu rokovaní 5. pracovnej skupiny Východného partnerstva venovanej sociálnemu dialógu.

EHSV sa domnieva, že rozhodujúcim faktorom bude aj podpora nadviazovania kontaktov s občianskou spoločnosťou Podnesterska, s pomocou OBSE, s cieľom zapojiť ju do opatrení politiky zblížovania s EÚ. Podľa výboru je tiež potrebné vypracovať štúdiu o podmienkach opätovnej integrácie hospodárstva Podnesterska v rámci postupného otvárania obchodnej sféry.

Výbor navrhuje zriadiť zriadili Moldavskú hospodársku, sociálnu a environmentálnu radu (MHSE) na základe existujúcich skúseností v EÚ alebo v rámci susedskej politiky.

- *Úloha občianskej spoločnosti v rámci viacstrannej obchodnej dohody medzi EÚ, Kolumbiou a Peru*

Hlavné body:

Európsky hospodársky a sociálny výbor sa nazdáva, že viacstranná obchodná dohoda EÚ s Kolumbiou a Peru môže byť pozitívnym nástrojom tak pre Európu, ako aj pre zainteresované andské

krajiny. Ekvádor a Bolívia by boli prípadne ochotné obnoviť rokovania. Jej hospodársky, sociálny a environmentálny vplyv treba v záujme všetkých strán dôsledne, transparentne a komplexne preskúmať. Občianska spoločnosť môže a musí v tejto súvislosti zohrávať dôležitú úlohu.

V rámci procesu rokovania o tejto dohode sa poukázalo na to, že dialóg s organizovanou občianskou spoločnosťou jednotlivých strán je nedostatočný. EHSV s cieľom dodatočne zmierniť tento nedostatok a zapojiť inštitucionalizovanou formou občiansku spoločnosť do tohto procesu, a po diskusii s inštitucionálnymi partnermi a organizovanou občianskou spoločnosťou Peru a Kolumbie počas nedávnej služobnej cesty do týchto krajín, navrhuje vytvorenie zmiešaného poradného výboru zloženého zo zástupcov európskej, peruánskej a kolumbijskej občianskej spoločnosti. Tento výbor by mal konzultačnú funkciu v otázkach, ktoré sa týkajú ľudských práv, udržateľného rozvoja a hodnotenia vplyvu viacstrannej obchodnej dohody na jednotlivé sektory.

Poradný výbor vypracuje zoznam oblastí, ktoré sa majú monitorovať, zmluvné strany ho budú môcť konzultovať o otázkach v týchto oblastiach alebo bude môcť k týmto otázkam vypracovávať stanoviská, odporúčania a štúdie z vlastnej iniciatívy. Každoročne sa bude konať schôdza poradného výboru s orgánom zastupujúcim zmluvné strany dohody, ak sa po vzájomnej dohode nerozhodne inak. Fungovanie zmiešaného poradného výboru bude v súlade s článkom 282 dohody, ktorým sa stanovuje usporiadanie schôdze prístupnej celej organizovanej občianskej spoločnosti a všetkým občanom. Poradný výbor bude môcť rokovať so stranami o možnosti stanoviť ukazovatele dosahu implementácie dohody na jednotlivé sektory. Mechanizmy schválené v predchádzajúcich obchodných dohodách EÚ s inými krajinami a regiónmi sveta môžu slúžiť ako príklad pre vytvorenie takéhoto konzultačného fóra.

EHSV sa nazdáva, že poradný orgán takéhoto charakteru umožní zakotviť zapojenie občianskej spoločnosti do viacstrannej obchodnej dohody, inštitucionalizovať konzultácie, ovplyvniť vývoj tejto dohody, čeliť výzvam, ktoré z nej vyplývajú, zaručiť plynulú a priamu komunikáciu so subjektmi zodpovednými za implementáciu dohody a sformulovať špecifické odporúčania v súvislosti s pozitívnymi a negatívnymi dôsledkami jej uplatňovania.